

Inovovaný školský vzdelávací program iŠkVP

5. ročník

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Inovovaný štátny vzdelávací program	Učebný plán iŠkVP
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	5	5

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Spôsob realizácie prierezových tém:

Literatúra

- Osobnostný a sociálny rozvoj – v tematickom celku **V ríši rozprávok** naučiť žiakov rozlišovať dobro a zlo, poukázať na hodnotový rebríček prostredníctvom znakov rozprávok, v tematickom celku **Čo opriadli povesti, Príbehy spred tisícročí** ukázať na osobnostný vývin a nájsť ponaučenie v činoch a konaní postáv ;
- Environmentálna výchova - v tematickom celku **Vedomosti z každej oblasti** posilňovať pocit zodpovednosti k životnému prostrediu formou prezerania a poznávania informácií v encyklopédiách;
- Multikultúrna výchova - v tematickom celku **V ríši rozprávok** poznávať pestrosť inonárodných rozprávok a v nich hľadať podobné a odlišné znaky a priviesť žiakov k jednotnej hlavnej myšlienke, nájsť ponaučenie;
- Mediálna výchova - v tematickom celku **Príbehy na rýchle čítanie** – na príkladoch komiksov sledovať ich vznik a vývoj a ich využitie v rôznych mediálnych oblastiach;
- Ochrana života a zdravia - v tematickom celku **Vedomosti z každej oblasti** poznávať dôležitosť ochrany zdravia a súvisiace pojmy efektívne vyhľadávať v encyklopédiách;
- Regionálna výchova a ľudová kultúra – v tematických celkoch **V ríši rozprávok, Čo opriadli povesti** posilňovať u žiakov pocit hrdosti k vlastnému regiónu a učiť k úcte k ostatným regiónom a rešpektovať ich špecifiká prostredníctvom rozprávok, legend a povestí;

Finančná gramotnosť

- V tematickom celku **V ríši rozprávok** - pochopiť vzťah ľudskej práce a odmeny za prácu;
- V tematickom celku **Vedomosti z každej oblasti** – prostredníctvom encyklopedických hesiel nájsť prítomnosť financií v živote človeka;

Jazyk

- Osobnostný a sociálny rozvoj – v téme **Podstatné mená, prídavné mená, Slovesá** naučiť žiakov využívať vhodné slová v komunikácii a dbať na rozširovanie slovnjej zásoby;
- Environmentálna výchova - v tematických celkoch **Opisujeme svet vôkol nás, Tvoríme jednoduché príbehy** posilňovať pocit zodpovednosti k životnému prostrediu formou tvorby jednoduchých opisov a príbehov;
- Mediálna výchova - v tematických celkoch **Zhovárame sa a diskutujeme, Chceme byť informovaní** využiť slovnú zásobu na rozvoj komunikácie a jej využitie v rôznych mediálnych oblastiach;
- Ochrana života a zdravia - v tematických celkoch **Opisujeme svet vôkol nás, Tvoríme jednoduché príbehy** zaradiť témy o ochrane zdravia a prirodzenej ochrane ľudského života;
- Regionálna výchova a ľudová kultúra – v tematických celkoch **Opisujeme svet vôkol nás, Tvoríme jednoduché príbehy** posilňovať u žiakov pocit hrdosti k vlastnému regiónu a témy vnieť do jednoduchých opisov a príbehov;

Finančná gramotnosť

- V tematickom celku **Zhovárame sa a diskutujeme** – využiť diskusiu, e-mail, plagát, inzerát, reklamu, uplatnenie vlastného názoru na efektívne využitie finančných prostriedkov;

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Inovovaný štátny vzdelávaci program	Učebný plán iŠkVP
Jazyk a komunikácia	Anglický jazyk	3	3

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Spôsob realizácie prierezových tém:

Osobnostný a sociálny rozvoj:

v lekcii č.1

Žiaci pracujú so základnou a rozšírenou slovnou zásobou o rodine a vzájomných vzťahoch v nej. Pracujú na strome živote – Family tree poukazujú na svoje miesto v rodine.

v lekcii č.6

Žiaci pracujú na projekte: Môj denný program. Spoznávajú tak ako správne využiť voľný čas a zoznamujú sa s tým, akým spôsobom vyplňajú voľný čas ich spolužiaci.

Multikultúrna výchova:

v lekcii č. 1

Žiaci v stručných dialógoch poznávajú nové národy a národnosti, ako aj rozdiely medzi nimi.

Environmentálna výchova :

v lekcii č.5

Žiaci vypracujú projekt o vybranom zvieratku .

Finančná gramotnosť:

V lekcii č. 8 – nakupovanie, tvorba dialógov, porovnávanie cien

V lekcii 9 – svetové rekordy, porovnávanie bohatších a chudobnejších krajín

V lekcii 12 - Keď dedko bol malý, porovnanie životnej úrovne našich starých rodičov

V lekcii 15 – plány do budúcnosti, cestovanie, výber destinácie, porovnanie cien hotelov

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Inovovaný štátny vzdelávaci program	Učebný plán iŠkVP
Matematika a práca s informáciami	Matematika	4	5

Vo vyučovacom predmete Matematika sa zvyšuje v učebných plánoch iŠkVP časová dotácia o 1 hodinu. Táto hodina sa využije na zmenu kvality výkonu

- v tematickom celku **Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión** – zvýšiť kvalitu výkonu žiakov v riešení jednoduchých slovných úloh, v ktorých sa vyskytujú ako podnet dáta (tabuľky, diagramy, mapy, schémy)
- v tematickom celku **Súmernosť v rovine (osová a stredová)** - zvýšiť kvalitu výkonu žiakov pri konštrukciách rovinného geometrického útvaru v osovej a stredovej súmernosti
- v tematickom celku **Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie** - - zvýšiť kvalitu výkonu žiakov pri voľbe stratégie riešenia úloh z bežného života

Spôsob realizácie prierezných tém:

- **Mediálna výchova** - v tematickom celku *Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión* - posúdiť kvalitu a význam informačných zdrojov a produktov pri riešení jednoduchých slovných úloh, v ktorých sa vyskytujú ako podnet dáta (tabuľky, diagramy, mapy, schémy)
- **Multikultúrna výchova** - v tematickom celku *Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie* – vedieť prečítať údaje z jednoduchej tabuľky, zhromaždiť, roztriediť, usporiadať, dáta (údaje) a znázorniť dáta (údaje) jednoduchým diagramom
- **Osobnostný a sociálny rozvoj** – v tematickom celku *Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión* rozvíjať zodpovednosť jednotlivca za výsledok práce v skupine
- **Environmentálna výchova** – v tematickom celku *Súmernosť v rovine (osová a stredová)* posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu
- **Ochrana života a zdravia** v tematickom celku *Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie* – formovať teoretické predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovú odolnosť organizmu na fyzickú a psychickú záťaž náročných životných situácií.
- **Tvorba projektu a prezentačné zručnosti** v tematickom celku *Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie* – naučiť sa získavať potrebné informácie, spracovať ich, vhodným spôsobom zareagovať v rôznych kontextových situáciách, navrhnúť postup riešenia problému a spracovať algoritmus, na základe získaných informácií formulovať jednoduché uzávery, využívajúc rôzne typy prezentácií
- **Finančná gramotnosť :**
 - v tematickom celku *Vytvorenie oboru prirodzených do a nad milión* – pochopiť vzťah ľudská práca a peniaze, etická súvislosť medzi bohatstvom a chudobou, vysvetliť funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb
 - v tematickom celku **Počtové operácie s prirodzenými číslami** – osvojiť si, čo znamená hospodárne žiť, hospodárenie v rodinnom prostredí /príjmy, výdavky, sporenie, úvery/, prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych potrieb
 - v tematickom celku **Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie** - sledovať rozmanitosť ponuky produktov a služieb v určitom časovom období v rôznych obchodných reťazcoch, bankách, poisťovniach, rozvíjať stratégiu smerujúcu k informovanému rozhodovaniu – riziko, istota

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Inovovaný štátny vzdelávaci program	Učebný plán iŠkVP
Matematika a práca s informáciami	Informatika	1	1

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Spôsob realizácie prierezových tém:

Multikultúrna výchova – v tematickom celku **Vyhľadávanie stránok, práca s internetom** žiak aktívne vyhľadáva informácie o iných kultúrach. Analyzuje, hodnotí a spracúva tieto informácie. Využíva rôzne informačné zdroje. Prejavuje základy kritickej reflexie obsahov mediálnych produktov

Mediálna výchova – v tematickom celku **IKT v bežnom živote** žiak pochopí význam a možnosti využitia digitálnych médií (internet, mobil...) ako informačných a vzdelávacích médií. Žiak získa schopnosť kriticky posudzovať mediálne šírené posolstvá, objavovať v nich to hodnotné, pozitívne formujúce ich osobnostný a profesijný rast, ale tiež schopnosť uvedomovať si negatívne mediálne vplyvy na svoju osobnosť a snažiť sa ich zodpovedným prístupom eliminovať

Osobnostný a sociálny rozvoj - v tematickom celku **Emailová komunikácia** sa žiak naučí - primerane komunikovať v rôznorodých situáciách svojho života. Naučí sa prezentovať svoju prácu (vizitka, plagát,...).

Environmentálna výchova - v tematickom celku **Vyhľadávanie stránok** žiak vie ohodnotiť objektívnosť a závažnosť informácií o stave životného prostredia vo svojom okolí a komunikovať o nich, racionálne ich obhajovať a zdôvodňovať svoje názory a stanoviská.

Ochrana života a zdravia – v tematickom celku **Vyhľadávanie stránok** žiak vie vyhľadať informácie o mimoriadnych udalostiach, typoch varovných signálov, ochranných prostriedkoch, o evakuácii a ukrytí, charakteristiku nebezpečných látok ohrozujúcich školu a jej okolie.

Regionálna výchova v tematických celkoch **Textová informácia** a **Vyhľadávanie stránok** žiak vyhľadáva informácie a spracováva informácie o meste, v ktorom žije (poloha, história a súčasnosť), kultúrne pamätihodnosti, monumenty obce, mesta, regionálne múzea, prírodovedné múzeá, galérie, skanzeny,

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti sa žiaci naučia používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine.

Finančná gramotnosť – v tematickom celku **Plagát na aktuálnu tému** žiaci vytvoria plagát o ochranných prvkoch eurobankoviek. V tematickom celku **Vyhľadávanie stránok** si žiaci na internete vyhľadajú informácie o rozvojových a rozvinutých štátoch (ekonomika, priemysel, životná úroveň), vedú informácie spracovávať a porovnávať, prezentovať. Na internetovej kalkulačke vedú prepočítať kurz danej krajiny. Žiaci vedú vysvetliť možnosti a dôsledky zneužitia osobných informácií.

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Inovovaný štátny vzdelávací program	Učebný plán iŠkVP
Človek a príroda	Biológia	2	2

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Spôsob realizácie prierezových tém:

- **Multikultúrna výchova** - v tematickom celku **Príroda a život** rešpektovať prirodzenú rozmanitosť kultúr a a v tematickom celku **Spoločenstvá organizmov** spoznávať prírodné bohatstvo vlastného regiónu a regiónov iných kultúr.
- **Mediálna výchova** - v tematickom celku **Spoločenstvá organizmov** získať základné zručnosti pri používaní médií, vedieť vyhľadať informácie o chránených , užitočných , prípadne škodlivých rastlinách a živočíchoch z rôznych zdrojov, posúdiť kvalitu a význam informačných zdrojov pri ochrane rastlín a živočíchov.
- **Osobnostný a sociálny rozvoj** – v tematickom celku **Príroda a život** získať základné sociálne zručnosti a uplatňovať základné princípy zdravého životného štýlu, v tematickom celku **Spoločenstvá organizmov** rozvíjať zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce.
- **Environmentálna výchova** – v tematickom celku **Príroda a život** získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia. V tematickom celku **Spoločenstvá organizmov** získať informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a vedieť vyhodnotiť ich dôsledky v lokálnych a globálnych súvislostiach, nájsť príklady poškodzovania prírody nevhodnou činnosťou človeka v okolí školy.
- **Ochrana života a zdravia** v tematickom celku **Spoločenstvá organizmov** vedieť rozhodnúť, ktoré zásady správania sa v prírode sú bezpečné z hľadiska ochrany vlastného zdravia.
- **Tvorba projektu a prezentačné zručnosti** - v tematickom celku **Spoločenstvá organizmov** naučiť sa získavať potrebné informácie o rôznych druhoch rastlín a živočíchov, vedieť tieto informácie spracovať a prezentovať vlastné práce vo forme plagátov, prezentácií a pod.

Finančná gramotnosť

Príroda a život okolo nás - žiaci pri poznávaní prírody si uvedomujú rozmanitosť organizmov, život v jednotlivých ekosystémoch, s ohľadom na ich vyčerpatelnosť, ekonomickú výnosnosť a obnoviteľnosť. Uvádzajú návrhy na ich hospodárne využívanie.

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Inovovaný štátny vzdelávací program	Učebný plán iŠkVP
Človek a spoločnosť	Dejepis	1	1

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Spôsob realizácie prierezových tém:

- Osobnostný a sociálny rozvoj – v tematickom celku **Človek v premenách priestoru a času** naučiť žiakov rozlišovať vývoj človeka v jednotlivých vývojových etapách vzhľadom na prírodné a spoločenské podmienky, sledovať vývoj osobnosti a sociálnej adaptácie v daných spoločenských podmienkach kvôli ich aplikácii pre súčasnosť;
- Environmentálna výchova - v tematickom celku **Človek v premenách priestoru a času** posilňovať pocit zodpovednosti k životnému prostrediu;
- Multikultúrna výchova - v tematickom celku **Od blízkeho k vzdialenému** pestovať u žiakov úctu k historickým pamiatkam vzhľadom na rozmanitosť kultúr v celosvetovom priestore;
- Mediálna výchova - v tematickom celku **Človek a komunikácia** – na príkladoch pozorovať vývoj komunikačných zdrojov od najstarších čias po súčasnosť a posúdiť ich kvalitu a objektivitu vzhľadom na množstvo informácií;
- Ochrana života a zdravia - v tematickom celku **Človek v premenách priestoru a času** poukázať na dôležitosť dodržiavania ľudských práv v spoločnosti v minulosti a dnes;
- Regionálna výchova a ľudová kultúra – v tematických celkoch **Od blízkeho k vzdialenému, Človek v premenách priestoru a času, Človek a komunikácia** posilňovať u žiakov pocit hrdosti k vlastnému regiónu a učiť k úcte k ostatným regiónom a rešpektovať ich špecifiká;

Finančná gramotnosť

- V tematickom celku **Od blízkeho k vzdialenému** – pochopiť vzťah ľudskej práce a používania peňazí, sledovať rozvoj ľudskej spoločnosti, zhromažďovania materiálnych a duchovných statkov od počiatku po súčasnosť ;

- V tematickom celku **Človek v premenách priestoru a času** – zdôrazniť proces premeny výmenného obchodu k peňažnému a na tomto procese sledovať zmenu osobnosti človeka;
- V tematickom celku **Človek a komunikácia** – osvojiť si efektívne hospodárenie v rodinnom prostredí

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Inovovaný štátny vzdelávaci program	Učebný plán iŠkVP
Človek a spoločnosť	Geografia	2	2

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Spôsob realizácie prierezových tém:

- **Mediálna výchova** - v tematickom celku **Cestujeme po Zemi** – vedieť posúdiť kvalitu a význam informácií z dostupných zdrojov týkajúcich sa prírodných a ekonomických ukazovateľov porovnávaných krajín / obrázky, diagramy, odborné články z dennej tlače, časopisov a literatúry/
- **Multimediálna výchova** – v tematickom celku **Planéta Zem a Cestujeme po Zemi** – pochopiť rôznorodosť ľudstva, rôznorodosť prírodných a socialno-ekonomických zložiek krajín, v ktorých ľudia žijú , vedieť zaujať správny postoj k riešeniu ich problémov
- **Osobnostný a sociálny rozvoj** – v tematickom celku **Zobrazovanie Zeme** – rozvíjať schopnosť komunikácie a vzájomnej spolupráce pri riešení spoločných úloh /geografická vychádzka/, akceptovať rôzne typy ľudí, ich názory a postoje, niesť zodpovednosť za riešenie danej úlohy
- **Environmentálna výchova** – v tematickom celku **Planéta Zem a Cestujeme po Zemi** - viesť k zodpovednosti za využívanie vody, pôdy, prírodných zdrojov, k ochrane ovzdušia , poukázať na ich vplyv na život človeka v súčasnosti, ale aj pre budúce generácie
- **Ochrana života a zdravia** – v tematickom celku **Cestujeme po Zemi** - porovnať životné podmienky ľudí žijúcich v meste a na vidieku, vplyv prírodných podmienok na rozmiestnenie obyvateľstva , dbať na zásady spolunažívania, chápať problémy ľudí žijúcich v núdzi, v oblastiach postihnutých prírodnými a ekologickými katastrofami,...
- **Tvorba projektu a prezentácia zručností** – v tematickom celku **Planéta Zem a Cestujeme po Zemi** - získavať potrebné informácie, spracovať ich ,vhodným

spôsobom odprezentovať a sformulovať jednoduché závery / vesmírne objavy, pamiatky UNESCO,.../

- **Finančná gramotnosť** - v tematickom celku **Cestujeme po svete** - poukázať na bohatstvo a chudobu v niektorých regiónoch sveta /Amerika, Ázia - vo veľkomestách bohaté štvrte a na ich okrajoch slumy,.../

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Inovovaný štátny vzdelávací program	Učebný plán iŠkVP
Človek a hodnoty	Rímskokatolícke náboženstvo	1	2

Vo vyučovacom predmete Rímskokatolícke náboženstvo sa zvyšuje v učebných plánoch iŠkVP časová dotácia o 1 hodinu. Táto hodina sa využije na zmenu kvality výkonu

- o Práca so Sv. Písmom, orientácia vo Sv. Písme prostredníctvom súradníc
- o Prehĺbenie vedomostí o živote sv. Cyrila a Metoda a ich nasledovníkov, o ich pôsobení na Veľkej Morave (preklady bohoslužobných kníh, hlaholika, staroslovičina); pozeranie filmov o živote svätých
- o Zdôraznenie významu modlitby v každodennom živote ako dialógu s Bohom
- o Poukázanie na liturgiu (liturgický rok, liturgické farby, sviatky, chrám ako miesto oslavy Boha, správanie sa v kostole, spôsob oblečenia, liturgické postoje a gestá, odpovede počas sv. omše a pod.)
- o Upríamene pozornosti na charitatívne akcie (Boj proti hladu, Tehlička pre misie, rôzne zbierky), vysvetlenie potreby sviatosti manželstva, sviatosti posvätného stavu a zasväteného života

Spôsob realizácie prierezových tém:

prierezové témy 5. ročník ZŠ

Osobnostný a sociálny rozvoj – osobnosti zo Starého a Nového zákona, svätí ako vzory pre život, napr. Abrahám, Šalamún, Dávid, sv. Cyril a Metod

Environmentálna výchova – Sv. František z Assisi (patrón ekológov), vzťah k prírode

Mediálna výchova – vyhľadávanie informácií na internete, liturgický rok, slávenie sv. omše (katolícke médiá: Katolícke noviny, Televízia Lux, Rádio Lumen)

Multikultúrna výchova – misie, život ľudí v Starom zákone, staroslovienska kultúra (sv. Cyril a Metod)

Ochrana života a zdravia – služba chorým, pomoc blíznym

Dopravná výchova – v témach Šíriteľa posolstva sv. Cyrila a Metoda, Legenda o sv. Andrejovi Svoradovi a Benediktovi, Krížová cesta (putovanie)

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti – Patrón, môj ochranca, Liturgia (žiak si vytvorí projekt a odprezentuje ho pred spolužiakmi)

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra – Chrám – miesto oslavy (významné kostoly, chrámy, baziliky, pútnické miesta na Slovensku)

Finančná gramotnosť

- Sv. Písmo (Starý zákon a Nový zákon) – hľadať príklady (platidlá, miery, váhy)
- Sv. František z Assisi (chudoba vs. bohatstvo)
- Sv. Vincent – patrón školy (pomoc chudobným)
- Obeta Božieho ľudu (vedieť sa rozdeliť, myslieť aj na iných)
- charitatívne projekty (Boj proti hladu, Tehlička na misie, zbierky potravín, známok, školských pomôcok a pod.)

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Inovovaný štátny vzdelávaci program	Učebný plán iŠkVP
Človek a svet práce	Technika	1	1

Učebné osnovy v časti Technika sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný stupeň. Učebné osnovy v časti Ekonomika domácnosti vid' príloha č.1

Spôsob realizácie prierezových tém:

- Osobnostný a sociálny rozvoj – v tematickom celku **Človek a technika** dodržiavať pravidlá BOZP;
- Environmentálna výchova - v tematickom celku **Človek a technika** učiť sa zodpovednosti za životné prostredie;
- Multikultúrna výchova - v tematickom celku **Úžitkové a darčekové predmety** vedieť čítať z jednoduchého technického výkresu pri skladaní plastového modelu zo stavebnice;
- Mediálna výchova - v tematickom celku **Úžitkové a darčekové predmety** urobiť náčrt výrobku pomocou grafických editorov;
- Ochrana života a zdravia - v tematickom celku **Človek a technika** posúdiť negatívne vplyvy na životné prostredie;

Finančná gramotnosť

- V tematickom celku **Človek a technika** zhodnotiť negatívne vplyvy techniky na životné prostredie –množstvo finančných prostriedkov použitých na odstraňovanie ekologických havárií a uvedenie životného prostredia do pôvodného stavu;
- V tematickom celku **Úžitkové a darčekové predmety** vysvetliť pojmy: cena, náklady, zisk;

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Inovovaný štátny vzdelávací program	Učebný plán iŠkVP
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	1	2

Vo vyučovacom predmete Hudobná výchova sa zvyšuje v učebných plánoch iŠkVP časová dotácia o 1 hodinu. Učebné osnovy týchto hodín sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet v 5 a 6. ročníku.

Spôsob realizácie prierezových tém:

Multikultúrna výchova

V tematickom celku **Prostredníctvom hudby poznávame kultúru národov** (hudba – rómska, rusínska, česká, poľská, maďarská, ruská, anglická,) viesť žiakov k pochopeniu a rešpektovaniu faktu kultúrnej rozmanitosti, podnecovať a rozvíjať u žiakov tolerantné postoje k nositeľom odlišných kultúr, *v inštrumentálnych činnostiach* podnecovať tvorivosť v každodennej interakcii so spolužiakmi, *vo vokálnych činnostiach* (triedne kolo súťaže Slávik Slovenska) rozvíjať poznanie kultúr s ktorými žiaci prichádzajú alebo môžu prísť do styku

V tematickom celku **Hudba minulosti a súčasnosť** (renesancia, barok, klasicizmus, romantizmus, impresionizmus) viesť k uvedomeniu si koreňov a premien vlastnej kultúrnej identity.

Osobnostný a sociálny rozvoj

V tematickom celku **Zahrajme si divadlo** (Trojruža, Harlekýn) rozvíjať sociálne zručnosti v oblasti komunikácie – verbálnej i neverbálnej, k sebareflexii a autoregulácii, *v inštrumentálnych činnostiach* nadobudnúť základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňovať ich pri prezentácii seba a svojej práce

Enviromentálna výchova

V tematickom celku **Prostredníctvom hudby poznávame kultúru národov** pri *percepčných činnostiach* (Má vlast –Smetana a Obrázky zo Slovenska - Suchoň) viesť k ochrane prírody a krajiny, k šetrnému správaniu sa k prírodným zdrojom.

Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Vo *vokálnych (triedne kolo súťaže Slávik Slovenska)* , *inštrumentálnych a hudobno - dramatických činnostiach* vedieť prezentovať samého seba.

Mediálna výchova

V tematickom celku **Hudba v minulosti a súčasnosť** (Slovenská hudba – popmusic) spoznávať médiá v súčasnom svete, druhy mediálnych produktov (fotografie, architektúra, video)

Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra

Vo *vokálnych činnostiach* (vlastenecké piesne, ľudové piesne) spoznávať regionálnu kultúru a najtypickejšie prejavy kultúr iných regiónov Slovenska, kultúrne pamätihodnosti Slovenska, naše ľudové piesne a tance, tradičné ľudovomelecké remeslá, ľudovú slovesnosť a nárečie (triedne kolo Slávik Slovenska), spoločenské praktiky a zvyky (koledy) rituály a slávnostné udalosti (hymna a hymnické piesne)

Finančná gramotnosť

V tematickom celku **Prostredníctvom hudby poznávame kultúru národov** (Rómska hudba) posúdiť význam trvalých životných hodnôt, pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze

V tematickom celku **Hudba v minulosti a súčasnosť** (husliar – Stradivari, Amati) a v celku **Ako sa nám prihovára hudba** (súčasní interpreti) pochopiť vzťah ľudská práca – peniaze a etickú súvislosť medzi bohatstvom a chudobou.

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Inovovaný štátny vzdelávaci program	Učebný plán iŠkVP
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1	1

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Spôsob realizácie prierezových tém:

Ochrana života a zdravia: Zdravie, ochrana a zdravý životný štýl súvisiaci s touto prierezovou témou bude sa prelínať cez tematické celky v nasledujúcich metodických radoch: Možnosti zobrazovania videného sveta, Podnety fotografie, Podnety filmu a videa, Podnety architektúry, Podnety dizajnu, podnety tradičných remesiel, Synestetické podnety, Podnety rôznych oblastí, Tradícia a identita, Elektronické médiá, Škola v galérii . Realizovať

danú prierezovú tému teoreticky i prakticky pri manipulácii s rôznymi technikami, pri použití netradičných a náročných nariadeniach, tekutých i ostrých výtvarných médiách. Viest' žiakov k ochrane nielen svojho zdravia, ale i zdravia spolužiakov, poskytnúť pomoc menej zručným spolužiakom, spolupracovať s učiteľom. Byť predvídavý, osvojiť si praktické zručnosti na každej hodine cez tzv. technické poznámky a pokyny učiteľa. Využiť prostredie tzv. „letnej triedy“ na školskom dvore pri technikách s drevom, sadrou, iným prašným materiálom, pri fotografovaní, filmovaní a pod. Výtvarne využiť pozitívny a negatívny životný štýl v téme umelecký pozitív a negatív, zdravé a nezdravé podnety cez tvorivý proces. Byť kritický, konštruktívny a aktívny v postoji, ktorý žiak vníma, zobrazuje a vytvára. Povzbudzovať žiakov k zdravému sebavedomiu pri každej tvorbe.

Podporovať spätosť s prírodou, prírodnými materiálmi a zdraviu bezpečnými materiálmi ,riešiť bezpečný dizajn v trojrozmerných objektoch. Porovnať životný štýl v minulosti a súčasnosti cez umelecké slohy a štýly minulosti, vážiť si vlastný život i životy iných, podporiť zdravú a morálnu rodinu s kresťanskou identitou pri riešení výtvarnej témy vianočnej, veľkonočnej. Architektúra ako odraz životného štýlu – mrakodrapy, domy, slumy, škatule bezdomovcov- zdravé a nezdravé pri priestorových návrhoch interiéru, exteriéru a pod. Podporovať aktívne a kreatívne umenie zdravého životného štýlu a kultúry, pozitívne myslenie a kritický nadhľad. Uplatňovať všestranný princíp zdravého vývinu osobnosti cez rôzne oblasti umenia a kultúry ako hudba, šport, výtvarné, dramatické umenie, dizajn, dejiny umenia a kultúry, nové médiá v synestetických témach. Všestrannosť vytvára bohatý a zdravý životný štýl. V oblasti dizajnu riešiť zdravý obal potravín, obal cigariet a vizuálna výstraha pred škodlivosťou, s aktuálnou reklamou smrti, seba poškodzovania. Navrhovať a zvoliť výber obalov potravín neškodlivých, zdravých, ekologických, estetických, bezpečné materiály pri tvorbe dizajnu hračiek, návrh loga s ochranou zdravia, či výstrahou. Vyhľadávať a parodovať reklamné spoty znevažujúce zdravie a život ako i život nenarodených/23. marec, deň za život/. Vytvoriť zdravý a nezdravý architektonický priestor, pripraviť krátky film, fotografie ako vizitku životného štýlu, obraz ako vyjadrenie názoru tvorcu - žiaka, umelca. V umení konštruktivizmu, futurizmu a iných izmov hľadať hranice bezpečného/nebezpečného, fantazijného. Kresťanské umenie a životný štýl kresťana v umení stredovekého kresťanstva a súčasného kresťana. Tvorba ikon ako duchovný životný štýl a názor tvorcu -žiaka, ikonopiscu. Cez tému výtvarný pozitív a negatív tvoriť artefakty zdravého a nezdravého životného štýlu. Vyjadriť cez farby, materiály a pocity – zdravé , nezdravé, aktívne, pasívne, odumierajúce, neutrálne, štýlové a pod. K téme ornament v umení, cez tetovanie, vyjadriť odraz životného štýlu, identity, hľadať riziká tetovania a hranicu estetiky. Tegy, tetovačky, body arty, stylingy celebrit konfrontovať so svoju tvorbou a názorom. Návštevou galérie, výstavy, múzea uplatňovať princíp duchovného zdravia, bezpečného správania sa v týchto kultúrnych priestoroch. Miesto pocitov, zážitkov a seba reflexie obohacuje zdravý životný štýl. Bezpečnosť a nebezpečenstvo nesprávneho používania techniky nových médií, počítačov/ zrak, chrbtica, adekvátny čas a závislosť, riziká slúchadiel , schopnosť výberu, počítačové hry, sebakritický pohľad na seba a súčasného mladého človeka .../ Cez tému Biblické príbehy a bibliu nájsť súvislosť k výskumu a faktom ozdravovania, k hagioterapii, ikonopiscetvu, k jej duchovnému, zdravému a tvorivému rozmeru. Arteterapeutické účinky

predmetu a forma aktívneho relaxu je dôležitý fenomén, ktorý si môžu žiaci preniesť i do života/praxe.

Multikultúrna výchova: Analyzovať, interpretovať diela rôznych kultúr bez predsudkov a stereotypov jak v téme dejín umenia, tak i vo vzťahu k súčasnému umeniu cez tému umenia inštalácie, výtvarné hry s izmami a svet architektúry. Objavovať pestrosť kultúr, zvykov, tradícií a prepájať so súčasnosťou. Cez transpozíciu regionálnej a tradičnej ľudovej kultúry uplatniť tému ornamentu, odevnej kultúry. Využiť populárnu ukážku našich olympijských dresov s ornamentmi Ždiaru a textom hymny. Vytvoriť módnú prehliadku s využitím etno vzorov rôznych kultúr. Využiť exkurziu do Abelandu v Lozorne s workshopmi ľudových remesiel. Pestovať v žiakoch hrdosť na vlastnú kultúru a národnú identitu. Veľkonočné a vianočné výtvarné hry využiť na vzájomné obohatenie kultúrnych a kresťanských tradícií. Verbálne, výtvarne realizovať projekt v téme „sviatočné zvyky našich dedov a babičiek“ s možnosťou referátov, prezentácií.

Mediálna výchova: Zvyšovať úroveň mediálnej gramotnosti, naučiť žiakov orientovať sa v mediálnom svete, bezpečne zaobchádzať s médiami cez dej komiksu, úpravu obrazu počítačom, cez photoshop a efekty I-padu k téme portrét s Andy Warholom. Realizovať krátke prezentácie, produkty s využitím internetu k téme „Môj patrón“, „Sviatky a zvyky“, „Andy Warhol a popart“ cestou skúmania, analyzovania a kritického myslenia.

Environmentálna výchova : Prvky ochrany a zlepšovania životného prostredia s aspektom sociálnym, ekologickým, estetickým, ekonomickým výtvarne riešiť cez tému výtvarného zemepisu a výtvarno-geografickú mapu, výtvarné hry so zemepisom/geografiou, výtvarné ozvláštnenie školského prostredia, pri športových aktivitách realizovať fotoreportáž, príroda a detail.

Finančná gramotnosť: Riešenie návrhu bankoviek po interpretácii a analýzy architektonických pamiatok zobrazených na euro - bankovkách. Ochranné prvky na bankovkách. Tvorba slovenských euro - bankoviek cez slovenské hrady a zámky, alt. bankovky budúcnosti. Dialóg o šetrení financií v rodine, použitie vreckového, možnosti šetrenia v rodine. Hodnotový peňažný systém žiakov - diskusia.

Osobnostný a sociálny rozvoj: Pri každej téme poskytnúť žiakom možnosť vyjadriť svoj názor, situačne aktualizovať, podporovať dialóg a vzájomnú spoluprácu žiakov pri tvorbe. Dôležitým momentom je hodnotenie tvorby spolužiaka a aj seba samého. Zamerať sa na hľadanie pozitív, vyjadriť vlastný názor, hľadanie duchovných hodnôt. Zamerať sa na otázky povrchnosti, 1. plánového, hĺbky, myšlienky, efektности a úprimnosti, či naivnosti v detskej tvorbe. Naučiť sa reflexii v edukácii, vyjadrovať svoje pocity v čo najširšej miere. Nedokonalé nie je škaredé, dokonalosť ako relativita! V skupinovej tvorbe rozvíjať vzájomné vzťahy, usilovnosť... Cez historické fenomény viesť žiakov k zamysleniu sa nad históriou, budúcnosťou aj s podporou fantázie, kreativity a uplatnenia v domácom prostredí / pragmatický prístup.

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Inovovaný štátny vzdelávací program	Učebný plán iŠkVP
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	2

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný stupeň.

Spôsob realizácie prierezových tém:

Medzipredmetové vzťahy:

Prierezová téma „Ochrana života a zdravia“ (biológia a geografia).

Biológia - ochrana zdravia a vplyv telesných cvičení na organizmus.

Geografia - práca s mapou a buzolou, orientácia v teréne.

Príloha č. 1 - Ekonomika - 5. ročník - 11 hodín

Plánovanie a vedenie domácnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">* vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb,* uviesť príklady hospodárneho zaobchádzania s vecami, hospodárneho správania sa vo svojom okolí (domácnosť, škola, obec),* zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti,* vysvetliť vzájomné vzťahy medzi životnými potrebami jednotlivca a rodiny,* prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností,* zhodnotiť dôsledky finančného rozhodnutia,* stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele zoradené podľa priority a kroky na ich dosiahnutie,* vysvetliť dôležitosť komunikácie o finančne významných záležitostiach s finančnou inštitúciou (predchádzanie konfliktom, krízové situácie),* vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov vrátane nároku na reklamáciu,* vysvetliť, kedy šetriť a kedy si požičiavať (rozdiel medzi úsporami a pôžičkou),* viesť domáce účtovníctvo,* roztriediť výdavky na domácnosť a príjmy v domácnosti,* vypracovať denník osobných príjmov a výdavkov,* rozlíšiť pravidelné a nepravidelné príjmy a výdavky,* opísať spôsob rozdelenia finančnej čiastky pripadajúcej na týždeň medzi jednotlivé finančné ciele - mýňanie, sporenie a spoluúčasť,* zostaviť rozpočet domácnosti,* vysvetliť, ako používať rozpočet na kontrolu vynakladania prostriedkov na dosahovanie finančných cieľov,	<p>súladiť osobných želaní s potrebami človeka vzťah ľudská práca – peniaze finančné informácie, finančné inštitúcie (bankové a nebankové subjekty, dcérske spoločnosti a pobočky zahraničných bánk) hotovostný a bezhotovostný platobný styk príjmy a výdavky, rozpočet domácnosti, ekonomika domácnosti archivácia dôležitých dokumentov (záručné listy, úhrady platieb a pod.) úspory, sporenie, možnosti sporenia úvery, kreditná karta úverová história a jej význam spôsoby, ako znížiť riziko v domácnosti (požiar, krádež a pod.) poistenie poistenie motorových vozidiel (PZP) – porovnanie ponúk poistenie stavby a domácnosti spotrebiteľská gramotnosť (kritický spotrebiteľ)</p>

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> * vysvetliť používanie peňazí v bežných situáciách (hotovostná a bezhotovostná forma peňazí), * porovnať ceny rovnakého výrobku v dvoch rôznych obchodoch, * uplatniť zodpovedné rozhodovanie, primerané osobnému veku, pri nákupe, * zdôvodniť voľbu nákupu alebo požičania si predmetu, * kriticky zhodnotiť informácie poskytované reklamou, * analyzovať možnosti účasti na charitatívnych aktivitách v súlade s osobným rozpočtom, * vysvetliť, prečo je používanie kreditnej karty určitou formou pôžičky, * vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi, * uviesť príklady, ako sporenie môže zlepšiť finančnú prosperitu, * vysvetliť hodnotu a význam tvorby finančnej rezervy v domácnosti, * uviesť príklady rizík, ktorým môžu čeliť jednotlivci a domácnosti, * na jednoduchých príkladoch názorne ukázať, ako poistenie 	